

ЕМіністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
імені Олега Балацького
Кафедра економічної теорії

**INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

**МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

**MIEDZYNARODOWE STOSUNKI GOSPODARCZE
I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ**

**МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ
И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ**

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 5–6 травня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА ФОРМУВАННЯ ВАРТІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПІДПРИЄМСТВ

Захаркін О.О., доц., Захаркіна Л.С., доц.
Сумський державний університет (Україна)

В сучасній економіці інноваційний розвиток підприємств є не тільки важливим фактором, що забезпечує створення додаткової вартості, але й одним із найважливіших важелів формування конкурентоспроможності підприємств.

Незважаючи на безперечність позитивного впливу інновацій на всі сфери діяльності підприємства, включаючи управлінську, виробничу, фінансову та інші складові, активність здійснення інновацій вітчизняними підприємствами на сьогодні залишається на дуже низькому рівні. Домінуючою думкою щодо визначення основного чинника, що перешкоджає широкому впровадженню інновацій в українській економіці, є відсутність фінансових можливостей підприємств для їх здійснення. Серед інших чинників, що гальмують інноваційний розвиток підприємств, науковці виділяють наступні: недостатня кваліфікація управлінського персоналу; обмежені можливості отримання кваліфікованої допомоги та консультацій; значна завантаженість керівників, діяльність яких спрямовується основним чином на вирішення поточних проблем; відсутність інноваційних ідей та труднощі здійснення відповідних науково-дослідних розробок; незначний вплив інновацій на результати діяльності підприємства; відсутність потреби у інноваціях.

Проведений порівняльний аналіз вітчизняної та світової практики провадження інноваційної та науково-технічної діяльності дозволив виявити ряд проблем, що сформувалися у даній сфері в Україні на поточному етапі. Основними серед них є наступні: суттєве щорічне скорочення кількості працівників наукових і науково-технічних установ, у тому числі зменшення чисельності дослідників; низький рівень витрат на дослідження і розробки; катастрофічно мала частка підприємств, які впроваджують інновації; нерозвиненість патентного законодавства. Недостатній рівень впровадження інновацій на вітчизняних підприємствах має негативний вплив на результативність їх діяльності. Адже саме спрямованість на інноваційний розвиток є запорукою зростання обсягів створюваної доданої вартості та надходжень прибутку підприємств.

В контексті дослідження інновацій як фактору формування вартості підприємства одним із ключових завдань є визначення взаємозалежності між

характеристиками інноваційної діяльності та індикаторами вартості підприємства. В роботі це здійснено за допомогою регресійного аналізу для промислових підприємств України в цілому за 2003-2015 рр. (рівняння 1 та 2) та 2000-2015 рр. (рівняння 3 та 4):

$$GAV = 13394,9427 + 6,1393 \cdot SIP, \quad (1)$$

$$GP = -24962,2037 + 3,1162 \cdot SIP, \quad (2)$$

$$C = 5E^{-09} \cdot SIP_{1t-4}^3 - 0,0006 \cdot SIP_{1t-4}^2 + 30,255 \cdot SIP_{1t-4} + 24589 \quad (3)$$

$$C = -6E^{-07} \cdot IF_{2t-4}^3 - 0,0095 \cdot IF_{2t-4}^2 + 6,8157 \cdot IF_{2t-4} - 225836 \quad (4)$$

де SIP – обсяг реалізованої інноваційної продукції,

IF – обсяг фінансування інновацій;

GP – валовий прибуток;

GAV – валова додана вартість;

C – власний капітал підприємства.

Про адекватність побудованих рівнянь регресії свідчать високі значення коефіцієнтів детермінації (відповідно 0,7588; 0,8340; 0,7135; 0,7831), а також перевищення фактичними значеннями критеріїв Стьюдента та Фішера табличних значень. Рівняння (3) та (4) засвідчили наявність чотирирічного лагу між моментом здійснення інноваційних витрат та їх вартісною матеріалізацією у вигляді приросту власного капіталу підприємства.

Таким чином, проведений регресійний аналіз залежності валового прибутку та валової доданої вартості від обсягів реалізації інноваційної продукції підтвердив наявність сильного прямого зв'язку між зазначеними змінними. Враховуючи те, що і валовий прибуток, і додана вартість відносяться до групи факторів формування вартості підприємства, і їх збільшення призводить до зростання вартості підприємства, то можна зробити висновок, що провадження інноваційної діяльності через зазначені показники опосередковано впливає і на вартість підприємства.

Слід відмітити, що обрані функції для характеристики взаємозалежностей між власним капіталом і обсягом реалізованої інноваційної продукції та між власним капіталом і обсягом фінансування інновацій мають порівняно схожий вигляд. Це зумовлюється тим, що продуктивні інновації суттєво переважають в інноваційній діяльності вітчизняних підприємств, відповідно основна частка інноваційних витрат спрямована саме на розробку і впровадження нових видів продукції.